

Quản lý đánh giá kết quả học tập của học sinh ở các trường trung học cơ sở quận Cầu Giấy, thành phố Hà Nội theo quan điểm dạy học tích hợp

Nông Thị Ngọc*

*HVCH, Trường Đại học Sư phạm Hà Nội

Received: 15/9/2023; Accepted: 29/9/2023; Published: 10/10/2023

Abstract: Starting from the above reality, while improving the quality of education, the integrated management of learning outcomes assessment activities in secondary schools in Cau Giay district, Hanoi city is integrated. truly necessary and especially strategic in the current period of comprehensive educational innovation.

Keywords: Management, learning outcomes

1. Đặt vấn đề

Trong Chương trình Giáo dục phổ thông 2018, năm học 2021 - 2022, việc triển khai thực hiện Chương trình giáo dục phổ thông (CTGDPT) 2018 và dạy sách giáo khoa (SGK) mới được triển khai ở cấp trung học cơ sở (THCS) với HS (HS) sẽ dạy tích hợp. Ở cấp Tiểu học và THCS sẽ thực hiện lồng ghép những nội dung liên quan với nhau của một số lĩnh vực giáo dục, môn học trong chương trình hiện hành để tạo thành môn học tích hợp; qua đó thực hiện tinh giản, tránh chồng chéo nội dung giáo dục, giảm hợp lý số môn học. Năm học 2022-2023 là năm học thứ hai, HS học theo CTGDPT 2018; còn với HS lớp 7 là năm đầu tiên triển khai. Môn dạy tích hợp là môn Khoa học tự nhiên (được tích hợp từ 3 môn Lí – Hóa – Sinh) và môn Lịch sử, Địa lý. Do vậy, thực hiện KTĐG bám sát với đổi mới chương trình dạy học mô tích hợp có vai trò vô cùng quan trọng và cần thiết.

Trong thực tế một số năm gần đây, việc KTĐG đối với môn tích hợp có hiện tượng thiên về KTĐG mức độ tiếp thu và vận dụng kiến thức của người học thông qua chủ quan đánh giá của người dạy. Vì vậy việc KTĐG kết quả học tập còn chưa có tác dụng mạnh mẽ, kích thích, động viên HS nỗ lực học tập, hoặc ra đề quá khó làm cho HS có học lực từ trung bình trở xuống dễ chán hoặc ra đề quá dễ sẽ dẫn đến HS có tâm lí thoả mãn, kém nỗ lực phấn đấu.

Đối với các trường THCS quận Cầu Giấy đánh giá kết quả học tập của HS theo quan điểm DHTH đã được triển khai ở một số môn như môn Lịch sử và Địa lý và môn Khoa học tự nhiên. Tuy nhiên, trong quá trình tổ chức thực hiện vẫn còn một số hạn chế và bất cập, đặc biệt là trong khâu thực hiện quy định, triển khai hình thức và phương pháp phù hợp với đối tượng, năng lực người học. Điều đó làm cho kết quả dạy học

chưa được như kỳ vọng, chưa phản ánh kết quả dạy và học của người học.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Khái niệm DHTH

Từ góc độ lí luận dạy học, theo Đỗ Hương Trà (chủ biên) (2015): “DHTH tạo ra các tình huống liên kết tri thức các môn học, đó là cơ hội phát triển các năng lực của HS. Khi xây dựng các tình huống vận dụng kiến thức, HS sẽ phát huy được năng lực tự lực, phát triển tư duy sáng tạo. DHTH các khoa học sẽ làm giảm trùng lặp nội dung dạy học các môn học, việc xây dựng chương trình các môn học theo hướng này có ý nghĩa quan trọng làm giảm tình trạng quá tải của nội dung học tập, đồng thời hiệu quả dạy học được nâng lên. Nhất là trong bối cảnh hiện nay, do đòi hỏi của xã hội, nhiều tri thức cần thiết mới đều muốn được đưa vào nhà trường.

2.2. Các biện pháp quản lý đánh giá kết quả học tập của HS ở các trường THCS quận Cầu Giấy, thành phố Hà Nội theo quan điểm DHTH

2.2.1. Tổ chức nâng cao nhận thức cho CBQL, GV, cha mẹ HS về vai trò, ý nghĩa của đánh giá KQHT của HS theo quan điểm DHTH

Trong nhà trường, nhân tố quyết định chất lượng giáo dục là đội ngũ GV, bởi vì GV là người trực tiếp tạo ra sản phẩm giáo dục là nhân cách của HS. Vì vậy, mọi quyết định quản lý trong nhà trường được hướng đến chất lượng và sản phẩm giáo dục. Quyết định có hiệu lực hay không được phụ thuộc vào tinh thần, thái độ của GV. Để một quyết định có hiệu lực, người hiệu trưởng đưa ra bàn bạc trước tập thể để cho GV nhận thức một cách đầy đủ. Do đó, muốn công tác quản lý đánh giá KQHT của HS theo quan điểm DHTH có hiệu quả, trước hết phải nâng cao nhận thức của đội ngũ CBQL, GV, tạo ra sự nhất quán về ý chí và hành

động trong cơ quan, chi bộ đảng các đoàn thể và các tổ chức khác trong nhà trường.

Quản lý nâng cao nhận thức về việc đánh giá KQHT của HS theo quan điểm DHTH là nâng cao nhận thức về vai trò, trách nhiệm của HT, đội ngũ GV và các đoàn thể chính trị trong nhà trường đối với công tác này. Trong yêu cầu của sự phát triển và mục tiêu nâng cao chất lượng giáo dục đào tạo hiện nay của Quận Cầu Giấy nói chung, của các trường THCS trong thành phố nói riêng, vấn đề đặt ra là cần phải thực hiện đánh giá KQHT của HS theo quan điểm DHTH cho đội ngũ GV là yếu tố quyết định chất lượng đào tạo. Vì vậy, nhận thức về đánh giá KQHT của HS theo quan điểm DHTH cho đội ngũ GV vừa là mục tiêu vừa là biện pháp thực hiện nhằm nâng cao chất lượng dạy học, giáo dục trong nhà trường.

Hiệu trưởng, các cán bộ quản lý phải có nhận thức đúng đắn và sâu sắc về công tác đánh giá KQHT của HS theo quan điểm DHTH; phải xem công tác này là nhiệm vụ trọng tâm, thể hiện rõ chức năng quản lý nhà trường của HT; phải xác định việc đánh giá KQHT của HS theo quan điểm DHTH là thể hiện chất lượng, thương hiệu của nhà trường. Đồng thời HT cần nghiên cứu đường lối chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước về đánh giá KQHT của HS theo quan điểm DHTH, nâng cao chất lượng đội ngũ GV trong nhà trường hiện nay; cần sử dụng nhiều hình thức tác động và làm cho đội ngũ cán bộ quản lý, GV có nhận thức đúng đắn, như:

Tuyên truyền, quán triệt các chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước và của ngành về đánh giá KQHT của HS theo quan điểm DHTH, nâng cao chất lượng đội ngũ GV trong nhà trường thông qua hội nghị, mở các lớp tập huấn, các cuộc họp hội đồng sư phạm, các buổi chào cờ,... Trên cơ sở các văn bản của cấp trên, HT cụ thể hóa thành chủ trương, kế hoạch của nhà trường đối với từng vấn đề; sau đó triển khai, phổ biến rộng rãi các kế hoạch đó nhằm làm cho đội ngũ GV thấy rõ vai trò, trách nhiệm của mình với yêu cầu phát triển và nâng cao chất lượng giáo dục, đồng thời xác định nhiệm vụ của mình trong việc đánh giá KQHT của HS theo quan điểm DHTH để đáp ứng đòi hỏi ngày càng cao về chất lượng GDTHCS. Từ đó, nâng cao tinh thần trách nhiệm, ý thức tự giác, tích cực trong thực hiện đánh giá KQHT của HS theo quan điểm DHTH. Việc làm này cần phải được nhà trường thực hiện thường xuyên, lâu dài và có kế hoạch trong nhiều năm, trong từng thời điểm, từng điều kiện cụ thể.

Xây dựng kế hoạch, các quy định về quản lý điều hành, khai thác và bảo vệ. Khi tổ chức thực hiện cần quan tâm đến hoạt động kiểm tra, đánh giá quá trình

nhận thức, những tâm tư tình cảm, ý chí khắc phục khó khăn của mọi người để thực hiện mục tiêu đã đề ra. Kiểm tra phải có sự đánh giá theo từng thời gian nhất định. Việc đánh giá quá trình nhận thức của đội ngũ GV phải thực hiện theo yêu cầu tích hợp trong CT GDPT 2018. Đặc biệt, đối với GV chưa có kinh nghiệm đánh giá theo quan điểm DHTH. Trong các trường hợp này thường dùng các biện pháp nêu gương, động viên thuyết phục là chủ yếu, hạn chế các biện pháp hành chính cứng bức. Ngoài ra, nhà trường cũng có thể những hình thức khác như:

2.2.2. Chỉ đạo đổi mới đánh giá KQHT của HS theo quan điểm DHTH đồng bộ với đổi mới nội dung, phương pháp, hình thức tổ chức dạy học của chương trình giáo dục 2018

Thông nhất chung các đầu mối quản lý đánh giá; Thông nhất việc xây dựng chế độ và qui trình quản lý các hoạt động đánh giá KQHT; Nâng cao nhận thức lý luận và năng lực ra đề thi của GV; Sử dụng trang thiết bị một cách hiệu quả, hạn chế lãng phí, tốn kém; Chỉ đạo, phân cấp quản lý, khai thác, sử dụng cơ sở vật chất, trang thiết bị một cách hiệu quả, tránh lãng phí.

Tăng cường ứng dụng CNTT vào quản lý đánh giá KQHT của HS theo quan điểm DHTH như:

+ Xây dựng và từng bước hoàn thiện hệ thống phần mềm quản lý đánh giá là nền tảng đưa đánh giá KQHT của HS theo quan điểm DHTH vào quản lý ở các khâu của quá trình quản lý đánh giá, nhằm đổi mới phương thức quản lý, nâng cao hiệu quả công tác quản lý đánh giá.

+ Tập trung hóa cơ sở dữ liệu của hoạt động quản lý đánh giá trong nhà trường, giúp cho quá trình xử lý tác nghiệp nhanh chóng, kịp thời, chính xác, đồng bộ.

Cách thức tổ chức thực hiện: Lãnh đạo nhà trường cùng với tổ chuyên môn chịu trách nhiệm ra quyết định thành lập hội đồng thẩm định qui trình xây dựng nội dung đề thi kiểm tra, và chấm thi.

- Bổ trí nhân lực tham gia các lớp bồi dưỡng như: Ban giám hiệu nhà trường, tổ trưởng chuyên môn và GV.

- Hiệu trưởng phải xây dựng một hệ thống chương trình quản lý đánh giá. Hệ thống này luôn được nhà trường cập nhật, cải tiến và nâng cấp. Qua hệ thống này việc triển khai phục vụ cho các hoạt động liên quan đến đánh giá KQHT của HS theo quan điểm DHTH được nhanh chóng, chính xác.

- Các trường đầu tư xây dựng website, mạng nội bộ của trường, đó là giải pháp tăng cường và đẩy mạnh công tác quản lý trong giảng dạy, học tập, nghiên cứu và đặc biệt trong đánh giá.

- Việc ứng dụng CNTT trong xây dựng phần mềm quản lý đánh giá được nhà trường giao cho mỗi tổ

trường chuyên môn, GV cốt cán chịu trách nhiệm tham gia quản lý, triển khai và điều hành hệ thống phần mềm quản lý đánh giá phối hợp phòng thông tin, khoa công nghệ thông tin để xây dựng triển khai ứng dụng CNTT vào KTĐG.

Chỉ đạo GV đa dạng các hình thức, phương pháp KTĐG theo hướng DHTH bám sát theo Chương trình GDPT 2018 bao gồm:

Vận dụng kết hợp nhiều hình thức đánh giá (đánh giá quá trình, đánh giá định kỳ), nhiều phương pháp đánh giá (quan sát, ghi lại quá trình thực hiện, vấn đáp, trắc nghiệm khách quan, tự luận, kiểm tra viết, bài tập thực hành, các dự án/sản phẩm học tập, thực hiện nhiệm vụ thực tiễn,...) và vào những thời điểm thích hợp.

Đánh giá quá trình (hay đánh giá thường xuyên) do GV phụ trách môn học tổ chức, kết hợp với đánh giá của GV các môn học khác, của bản thân HS được đánh giá và của các HS khác trong tổ, trong lớp hoặc đánh giá của cha mẹ HS. Đánh giá quá trình đi liền với tiến trình hoạt động học tập của HS, tránh tình trạng tách rời giữa quá trình dạy học và quá trình đánh giá, bảo đảm mục tiêu đánh giá vì sự tiến bộ trong học tập của HS.

2.2.3. Tổ chức tập huấn bồi dưỡng năng lực đánh giá KQHT của HS theo quan điểm DHTH cho đội ngũ GV ở các trường THCS Quận Cầu Giấy, thành phố Hà Nội

GV đã tích cực thực hiện việc đổi mới đánh giá KQHT của HS theo quan điểm DHTH và ngày càng quen dần. Để có được hoạt động này, hiệu trưởng nhà trường phải có ý chí và thái độ kiên quyết. Ý chí của HT không thể tạo ra được tất cả mà phải tạo được sự đồng bộ và thống nhất cao của cả hệ thống quản lý nhà trường từ Tổ trưởng đến Ban giám hiệu các hoạt động dự giờ, kiểm tra hồ sơ giáo án, thanh tra hoạt động chuyên môn của GV, tổ chức thao giảng theo chuyên đề để rút kinh nghiệm và nhân rộng v.v...).

Năng lực hiểu đúng chuẩn kiến thức của chương trình và yêu cầu đánh giá theo chuẩn; Năng lực ra đề kiểm tra: GV phải có năng lực căn cứ vào yêu cầu cần đạt được của nội dung kiểm tra để biên soạn câu hỏi; Năng lực sử dụng công nghệ thông tin trong soạn giảng, trong truy cập, trao đổi thông tin chuyên môn, trong việc ra đề.

Hiểu biết của GV về triết lý, các phương pháp, kỹ thuật, hình thức KTĐG còn nghèo nàn, nhiều GV còn hiểu một cách lơ mơ về KTĐG. Vì vậy cần phải tìm mọi cách nâng cao hiểu biết của các cấp quản lý giáo dục và đặc biệt là GV về triết lý đánh giá. Trước hết phải bắt nguồn từ chính trong ý thức của GV và cán bộ quản lý. Nếu hiểu đó là vấn đề sống còn, vì lợi ích

của HS, vì tương lai của nhà trường thì cán bộ quản lý, GV mới nỗ lực để đổi mới KTĐG theo cách tiếp cận năng lực. Đây là vấn đề khó, đòi hỏi phải có thời gian. GV phải được tập huấn về đổi mới KTĐG là thế nào? Tập trung đánh giá những năng lực nào?. GV hiện nay đang thiếu động lực để đổi mới KTĐG, các nhà quản lý giáo dục phải nỗ lực bằng những chính sách, chế tài... để thúc đẩy GV đổi mới KTĐG.

Tổ chức cho đội ngũ GV cốt cán và toàn thể GV nghiên cứu, nắm vững chương trình đào tạo, mục tiêu cấu trúc chương trình, chương trình các môn học, các yêu cầu về thái độ đối với người học.

Tổ chức các lớp học, hội thảo chuyên đề về đổi mới mục tiêu, nội dung chương trình, phương pháp dạy học, đổi mới kiểm tra - đánh giá, kỹ năng CNTT trong soạn giảng, trong hoạt động kiểm tra - đánh giá...

GV phải tổ chức, hướng dẫn để HS biết cách tự đánh giá, HS được đánh giá lẫn nhau, mọi sự đổi mới KTĐG phải làm cho HS tích cực hơn, nỗ lực hơn và phải dẫn đến sự biến đổi ở người học (không chỉ là làm chủ kiến thức, kỹ năng... mà quan trọng hơn thay đổi cả thái độ, niềm tin).

3. Kết luận

Các biện pháp có mối quan hệ hữu cơ với nhau, chúng tác động qua lại và tạo ra một tổ hợp các cách thức nhằm quản lý đánh giá KQHT của HS theo quan điểm DHTH tại các trường THCS Quận Cầu Giấy, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện cho các trường THCS trong quận.

Mỗi biện pháp đều có vai trò, tầm quan trọng khác nhau đối với công tác quản lý đánh giá KQHT của HS theo quan điểm DHTH tại các trường THCS Quận Cầu Giấy. Tùy thuộc vào điều kiện thực tế của từng trường, trong từng giai đoạn phát triển, người quản lý có lựa chọn thích hợp, quan tâm nhiều hơn đến việc chỉ đạo thực hiện biện pháp này hoặc biện pháp khác. Cách áp dụng từng biện pháp cũng cần có sự điều chỉnh một cách linh hoạt, phù hợp với văn hóa của nhà trường.

Tài liệu tham khảo

- Đình Quang Báo, Lại Phương Liên (2019), *Xây dựng các chủ đề cốt lõi trong dạy học sinh học ở trường PT tích hợp*, NXB ĐHQGHN, Hà Nội
- Bộ Giáo dục và Đào tạo (2021), Thông tư 22/2021/TT-BGDĐT, ngày 20 tháng 7 năm 2021 sửa đổi, bổ sung Quy chế đánh giá, xếp loại học sinh THCS và học sinh THPT. Hà Nội.
- Jan Chappuis, Rick J. Stiggins, Steve Chappuis, Judith A. Arter (2011), *Classroom Assessment for Student Learning: Doing It Right - Using It Well* (2nd Edition), Pearson